

20
91°

Krajaňské listy

Lidový týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

ROČNÍK I.

Redakce a administrace: Łuck, Szewczenki 39. (skr. poczt. 121.)

ČÍSLO 36.

Jsme před otazníkem nových voleb do sejmů a senátu.

Josef V. Rejzek.

Ve shonu světového dění dochází najednou i u nás v Polsku k velkému politickému obrátu. Jsou to nové volby do sejmů a senátů. Toto zařízení učinil pan prezident I. Mościcki, třeba že ještě nevypršela kadence obou sněmoven, což znamená, že k tomu musely býti dost silné důvody. — Jak známo, tento rozpuštěný sejm pochází z voleb z 8. října 1935 r. Senát na to byl svolán 15. října. První zasedání obou sněmoven se pak konalo 4. října 1935 roku, čili že život obou sněmoven potrvál bezmála 3 roky.

Dekret p. pres. Moścického, jímž byl sejm a senát rozpuštěn, zní:

„Od doby posledních parlamentních voleb nastaly ve vnitřním životě Polska závažné změny. Důležitá a nové podněty se uplatnily ve věci problémů, které jsou pro národ aktuální. V širokých vrstvách lidu se prohloubilo pochopení, že je nutná aktivnější účast při práci pro stát. Považoval jsem za svou povinnost obnoviti zákonodárné komory, aby nový parlament lépe vyjadřoval proudy ve veřejném mínění země. Od nových zákonodárných komor budu očekávat zaujetí stanoviska vůči otázce volebního řádu do sejmů a senátů. V souvislosti s výše uvedeným na základě článku 13. odstavce 2. p. H. konstituční ústavy, rozpouštím sejm i senát tímto dnem.“

Prof. Ignacy Mościcki.“

Již ze samého tohoto zařízení je vidět, že je tu sledována snaha, aby se v řízení státu zúčastnily jak nejširší vrstvy lidu. Podle tohoto dekretu tedy tomu tak v poslední době nebylo. Samozřejmě, že tu pro nynější nové volby (nepřihodí-li se něco nepředvídaného) zůstává ještě starý volební řád, ale to už přichází do kompetence nových zákonodárných komor, aby se stala v této věci změna, event. náprava.

Toto rozpuštění parlamentu bylo přijato s velkým uspokojením v řadách oposice, kde se od roku 1935 stále uplatňoval

požadavek, aby byl zrušen starý volební režim „nepřímých voleb“, následkem nichž oposice neměla v parlamentě zastoupení. — Jak známo, všechny o-

si ponecháme na pozdější dobu. — Proto, oceňujíc vážnost této chvíle, je na nás, všech Čechů, žijících v Polsku, bez rozdílu náboženského a politického

Maršalek Śmigły-Rydz, vrchní velitel polské armády, byl přítomen velikých manevrů, konaných na Volyni. Po jejich zakončení vykonal v Lucku dne 20. t. m. přehlídku, vracejícího se vojska.

posiční strany, ludovci (zeměd. str.), socialisté a národní demokraté, bojkotovali v roce 1935 volby a od té doby domáhali se změny volebního řádu. Dosud se však neví, zda se tyto strany zúčastní letošních voleb.

A my Češi žijící v Polsku, jaké stanovisko zaujmeme vůči těmto volbám a co nám tyto mohou přinést?

Prozatím nesmíme činit nic, co by na nás mohlo vrhnouti stín předčasných neprozřetelných závěrů, nicméně musíme stát na stráži, neboť se mohou okolnosti utvářet docela příznivě pro volbu našeho mluvčího v parlamentě. Otázku, jakým

způsobem bychom toho docílili přesvědčení, abychom zachovali rozvahu a zdravé objektivní stanovisko k nadcházejícím dnům volebním a abychom se nedali jako třtiny strhnouti k neprozřetelnosti předvolební propagandou. Předně, všichni si musíme uvědomit kým jsme, co chceme a u koho můžeme hledat splnění našich požadavků. V souvislosti s tím, je pak nutno udržet pevnou, za každých okolností jednotnou frontu, jinak nám nepomůže ani změna volebního řádu, a byť byla sebedemokratičtější.

Jak budeme volit do sejmů a senátů?

V souvislosti s rozvázáním zákonodárných těles a nových voleb, uvádíme na tomto místě volební řád a připojujeme volební kalendář, vydaný zároveň s dekretem p. presidenta.

VOLBY DO SEJMU.

Celý stát se dělí na volební okruhy; v tom Varšava je přidělena na 6 okruhů.

Každý volební okruh si volí dva poslance. Z těchto poslanců se skládá sejm.

Každý volební okruh se dělí na hlasovací obvody, čítající nejvýš 3000 obyvatelů.

Právo hlasování do sejmů má každý občan, kterému se přede dnem voleb zakončil 24 rok.

Hlasování se obývá jmenně na kandidáty poslancetví, uvedených na listině, ustálené okružním shromážděním pro každý volební okruh.

Kandidátů na poslance musí být v každém okruhu nejméně 4, z nichž 2 zůstanou zvoleni za poslance.

Za poslance může být zvolen každý občan, kterému se ukončilo 30 let.

VOLBY DO SENÁTU.

Současně s volbami do sejmů, budou zařízeny volby do senátů.

Senát sestává z 96 senátorů. Z toho 32 senátorů jmenuje p. prezident a zbytek, t. j. 64 senátorů vybírají vojevodská volební kolegia.

Tato kolegia sestávají z delegátů, vybraných na obvodech schůzích občanů, kteří ukončili 30 let a kteří mají: Vojenská neb civilní vyznamenání, nebo vyšší vzdělání, aneb jsou zúčastněni na představení běžných organizací.

Senátorem může být zvolen každý občan, kterému se zakončilo 40 let.

Varšava volí 6 senátorů. Vojevodství varšavské a lodžské po 5-ti, kielecké a lvovské po 6-ti, lubelské, volyňské, krakovské a poznaňské po 4-ech senátorech.

(Vol. kalendář na str. 4.)

Zvítězí klid a rozvaha?

Josef Foitík.

Norimberský sjezd byl zakončen Hitlerovým projevem na nějž celý svět s nedočkavostí čekal. Každému tanula na mysl otázka: Přinese Hitlerův projev mir či válku?

Zásadně však nepřinesl jeho projev nic nového a také nic překvapujícího. To co řekl, to se všeobecně čekalo: vypočítávání chyb demokratických vlád a přednosti fašismu.

Více času samozřejmě věnovat otázce Československa a hlavně sudetským Němcům. Nepokrytě prohlásil, že se sudetským Němcům musí dostati splnění jejich požadavků, v opačném případě že prý mohou úplně spoléhat na pomoc Třetí říše.

Zdá se, že Hitler nedoceňuje upozornění západních mocností, které jej varují před unáhleným činem, jež by mohl znamenati katastrofu. Nicméně musí však s tím rozhodně počítati, neboť je jisté, že neutralita západních států není možná.

Cile Hitlerovy jsou jasné: nejde mu ani tak o sudetské Němce, jako spíše o splnění jeho výbojních plánů na východ. Dosažením Československého území získalo by Německo výpadní bránu pro maďarskou pšenici a rumunskou naftu. Když se tedy Československo brání, nebrání tím jen sebe, nýbrž všechny další státy na Dunaji až k blízkému Východu, tedy zároveň francouzské posice v Evropě a britské zájmy. Britanie pochopila, že její hranice nejsou již na Rýně,

nýbrž na Vltavě. Britanie nemůže bránit Irak a cesty do Indie teprve u Černého moře, nýbrž musí tak učiniti hned nad Vltavou. Také Francie nemůže ve vlastním zájmu zůstatí stranou. Musí při prvním pokusu Německa o válku uhoditi na toťo ze zadu, od své strany. Tím zmírní tlak Německa ve směru Československa, které se bude houževnatě brániti. Kdežto v opačném případě až by si Německo vyřídilo svou záležitost v Československu, mohlo by se celou silou opřítí proti Francii, aby vyrovnalo své staré účty, na něž dosud nezapomělo, jak to prozradil ve své řeči Hitler. Tvrdil sice, že Vestfálsko bylo přineseno jako velká oběť ve prospěch evropského miru, avšak Hitlerovým slibům se už zásadně nevěří.

Těžko být v dnešní době prorokem, ale při trošce klidného uvažování dlužno přiznati, že Československo další ústupky nemůže již dovoliti, neboť autonomie, jak ji žádají sudetští Němci, znamenala by začátek rozpadu Československa. Upřímně řečeno, toho si nemohou přát ani sousedé Československa které mají také menšiny a dříve nebo později budou miti s nimi tutéž práci, co má dnes Československo se svými Němci. V Československu uzráva přesvědčení, že lépe připustiti sražku, než stále ustupovati.

Že je postavení Československa dosti příznivé o tom není

žádné pochyby. Má daleko lepší postavení, než mělo například v 1914. roce Srbsko. Srbové nebyli tehdy docela na nějakou válku připraveni, neměli ani armádu, ani válečný průmysl, ani zbraní. Kdežto Československo má výtečné přírodní hranice, které jsou dodatečně výborně opevněné, má spolehlivou armádu velice dobře vyzbrojenou a má svůj vlastní zbrojařský průmysl, nejlepší v celé Evropě.

Naproti tomu Německo bylo v r. 1914. silně na válku připraveno, po prvním nárazu bylo válečným vítězem, bylo zásobeno potravinami a spoléhalo na pomoc Italie a nevědělo jak se zachová Anglie.

Dnes je Německo na tom značně hůře: Je tam citelný nedostatek potravin, válečný průmysl, který musí používatí všemožné náhrázky, je velice pochybný a stanovisko Anglie i jiných států je jasné. Proto chce se věřiti tomu, že klidná rozvaha přivedla by přece Německo k rozumu, je-li ovšem toto ještě klidné rozvahy schopno.

Nesmíme zapominati na to, že v Německu je diktatura fašismu a na té se žádá stále nových a nových činů jako důkazů vladařské schopnosti. Jinak i německý národ by konečně přišel k rozumu, a poznal by, že fašismus je bublinou, která není schopná života a dříve nebo později musí prasknout.

Mír anebo válka? Samotný

Obsah vládních návrhů na úpravu národnostních poměrů v ČSR.

Přesto, že bylo zásluhou sudetských Němců přerušeno jednání v otázce úpravy národnostních poměrů v ČSR., uvádíme co nejstručněji obsah návrhu čs. vlády, a to 9 základních bodů, které vypadají takto:

1. Poměrné rozvrstvení občanů, zaměstnaných ve státních službách dle národností, při čemž by se Němci přijímali do státních služeb tak dlouho, až by jejich počet dosáhl 22—23 proc. všech zaměstnanců.

2. V samosprávných oblastech německých by však bylo až 70 proc. veřejných úředníků německé národnosti a sudetoněmecká strana by dostala výhradní právo je ustanovovati.

3. Zatím co v jednotlivých samosprávných okresech bude policie podřízena ústřední vládě. V městech bude kontrolována sudetoněmeckou stranou.

4. Zavádí se naprostá jazyková rovnoprávnost.

5. Průmyslové kraje sudetského Německa dostanou od státu jednorázovou výpomoc v částce 700 milionů Kč.

6. Národnostní menšiny do

(Dokončení na str. 4.)

německý národ si nepřeje války ale je zavlečen svým Führerem do slepé uličky, z níž je dvoji východisko, které si Němci neuvedomují: Buď válka, která znamená jistou prohru, nebo mir. A pak by se jim jejich bůh-Führer stal nemožným.

Ve volné chvíli

Viděl jsem domov.

Snad v některých kritických chvílích, my volní Česi, zapochybujeme nad budoucností naší staré vlasti; přece však, když si přimyslíme odhodlanost československé armády, když slyšíme hlasy o bezpříkladné věrnosti čs. vojinů, naznačujících, že nepřítel může vkročit do jejich vlasti pouze přes jejich mrtvolu, to pak se i v našem nitru ještě najde kousek místečka pro žďibec té lidské, vlastenecké spokojenosti. Zde také přinášíme podobný obrázek, který nám zobrazuje otyčejného československého vojáka. Ale to nemluví on jeden — taková je celá československá armáda.

Redakce.

Je sobotní večer, vlak uhání vesele rovinou, na blízkém obzoru se rýsují hřebeny hor, za-

halené lehoučkým závojem mlh a všecko tóně v záplavě stříbrného měsíčního jasu. Stojíš u otevřeného okna, vlak tě unáší stříbrnou pohádkou. Dáváš si ovívat tvář svěžím proudem vzduchu, vdechuješ s rozkoší vůni země a zralého obilí.

Nitro ti zaplavuje nevyslovný pocit. Vzpomínáš, jak za chvíli překvapíš maminku, dobrého tátu. Pozoruješ velebnou krásu domácího kraje a náhle ti napadá podivná věc, divná otázka...

Je možno vůbec pomyslit, že by to vše, co kolem vidíš, mohlo padnout do cizích rukou? Zde by měl vládnout cizinec? Zde by měla žít jiná řeč než ta, která zde zní po staletí?

Citíš, jak ti tvrdne srdce, jak ti mizí úsměv na rtech, úsměv nad krásou domova.

Za chvíli vystupuješ z vlaku. Jdeš k vesnici, kde po věky sídlí tvůj rod.

Za nedělního jitra je vše tak krásné, tak svěží. Jsí opojen něhou rodáckého kraje. Pozoruješ proud lidí jdoucích do kostala.

Jak jsou už veliké ty lipy před školou, které jsi kdysi pomáhal sázet. To jsi byl malý záček, byl jsi mlád a nevěděl nic o světě.

Opět tě napadne myšlenka na vetelce, který by chtěl rušit mir tvého domova, rušit a zkažit život tvé matky, otce, bratří i sester.

Domov se tě zmocňuje, uchvacuje celou tvoji bytost. Rty — aniž o tom téměř víš — šeptají znovu slova vojenské přísahy.

(Naše vojsko.)

MRTVÍ MLUVÍ.

My mrtví tiše spíme,
my mrtví od Bachmače,
ne, nad tou smrtí naší
necht srdce nezapláče,

my mrtví tiše spíme,
my mrtví Zborováci,
ne, nad tou smrtí naší
necht srdce nekrvácí.

My mrtví tiše spíme,
my, bratr, syn a muž,
my o své zemi sníme,
již nespátíme už.

My mrtví na stráží jsme
nad zemi dalekou,
když od hor znovu, znovu
k vám těžké mraky jdou.

O, nastavte svá čela,
o, nastavte svůj štít,
jak někdy my, tak vy zas
se jděte pro zem bití!

Ni píď te země sladké
se nesmi vrahům vzdát!
Tam, kde vždy Čech jen stával,
tam cizák nesmi stát.

Ni píď te země sladké,
té země pokoje
nemůže počítati
nepřítel za svoje.

Ni píď, ni píď, ni šlepěj
se nesmi vrahům dát,
máme-li tiše v zemi
tam v dálce, v dálce spát.

Rajmund Habřina.

Ještě o nových volbách.

Vypsání nových voleb do zákonodárných sborů je v popředí veškerého zájmu. V polské veřejnosti není pochyby, že jde o důležitou průpravnou etapu k postupným změnám, které by mohly nastati v polské situaci. V r. 1940 se konají nové prezidentské volby. Polská ústava z r. 1935, která vstoupila v platnost ještě za života maršálka Josefa Piłsudského, dala hlavě polského státu takovou moc, že zvolení nového prezidenta určí směr polské politiky na další sedmiletí. Není divu, že již po delší dobu prezidentská volba a přípravy na ni zaměstnávají všechny politické tábory. S tohoto hlediska je nutno také přihlížeti k listopadovým parlamentním volbám.

Není tajemstvím, že v Polsku je již po nějaký čas skryté napětí mezi t. zv. skupinou prezidenta republiky, ke které se hlásí politikové, zastávající názor, že je nutno připravovati spolupráci s polskou opozicí a postupně demokratisovati Polsko, a mezi táborem „plukovníků“, který po nikoli zcela dobrovolném odstoupení Walery Slawka z úřadu ministerského předsedy podstatně utrpěl na své prestiži.

Nedávné překvapující zvolení plukovníka Slawka maršálkem sněmu bylo prvou etapou zápasu o přibližující se obsazování nejvyššího místa ve státě. Velká většina, kterou vůdce plukovnícké skupiny Slawek dostal ve sněmovních volbách, ukazovala, že měl skutečně velké šanse státi se v r. 1940 prezidentem republiky. Většina elektorů, kteří totiž navrhují kandidáta prezidentství, vyšla by z obou zákonodárných sborů, které v r. 1935 byly zvoleny vesměs ze Slawkových stoupců. Rozpuštění zákonodárných sborů je tedy také ochranným opatřením proti plánům plukovnícké skupiny a silně ohrazuje její naděje.

Polský parlament se energického kroku prezidenta obával již delší dobu. Již po známé řeči ministerského místopředsedy Kwiatkowského letos na jaře v Katovicích plukovnícká skupina měla velké obavy, zda dohoda režimu s levicovou a centrovou opozicí se nestala aktuální. Tehdy ještě Kwiatkowski byl ve známém interview donucen k částečnému ústupu, ale situace po nepřestávajícím odporu širokých lidových vrstev, zejména sjednocené lidové strany, se stala pro dosavadní parlament neudržitelnou. Volání, že polské zákonodárné sbory vůbec nejsou výrazem lidové vůle, stalo se příliš hlasitým a bylo také několikrát tlumočeno přímo prezidentu polské republiky. Ostrá mluva sjednocené strany lidové, která znova

naznačila vážné důsledky eventuální zemědělské stávkou, působila nejen na veřejnost, nýbrž také na vládnoucí činitele v Polsku silným dojmem. Modus vivendi nynějších držitelů moci s opozicí stal se státní nezbytností. V nynějších těžkých časech, kdy Polsko snadno se může octnouti v situaci vážného rozhodování, zdálo se vůdčím činitelům polského státu povážlivé, aby mezi režimem a mezi veřejným míněním země byla nepřeklenutá propast. Sjednocená lidová strana, polská strana socialistická a katolický střed energicky se dožadovaly nových voleb. Tómuto postulátu bylo nyní vyhověno.

Je zde ovšem zásadní rozdíl. Polská opozice chtěla volby na základě nového volebního řádu. Listopadové volby se však konají na základě dosavadního řádu, který neobyčejně ztěžuje jejich možnosti a usnadňuje posici dosavadního režimu, proti kterému je tolik protestů. Záleží tedy na rozhodnutí, půjdou-li polské opoziční strany do voleb. Prozatím promluvila národní demokracie a rozhodla se pro neúčast ve volbách. Její případ je ovšem poněkud zvláštní. Polská národní demokracie totiž nepřestává tvrditi, že přijde jednou k moci sama revoluční cestou, nikoli cestou parlamentní, a to v té chvíli, až se zhroutí nynější režim. Ostatní opoziční strany se doposud nerozhodly. Sjednocená lidová strana svolává zvláštní kongres, na kterém bude učiněno příslušné usnesení. Opoziční strany mají totiž na paměti, že nová volební řád od rozpuštěných sněmoven se neřídí očekávaní. Prezident republiky nemá sám také práva měniti volební řád. Zbývá jediná cesta: změnit volební řád legální cestou v novém parlamentě a pak na základě nového volebního řádu vytvořiti parlament, který by byl výrazem skutečné lidové vůle. Proto opoziční strany budou jistě vážně přemýšleti o svých dalších krocích. Kdyby se jim za nynějšího nepříznivého volebního řádu podařilo doporučiti kandidáty, kteří by ve spolupráci s reformním křídlem někdejšího vládního tábora tvořili v nových zákonodárných sborech většinu (nesmí se při tom zapomínati, že prezident má právo jmenovati celou třetinu senátorů), mohl by v listopadu nastati v polské politice významný obrat.

Přijme se obratný a spolehlivý prodáváč pro Konsumní družstvo v Moskovštině. Kandidát musí složit kauci buď směnkami, nebo právoplatnou smlouvou. Služné obnáší kolem 70.— z l. měsíčně (3 proc. z obrátu.) Podmínky sdělí **Konsumní družstvo v Moskovštině, pocz. Młynów.**

Obsah vládních návrhů na úpravu národnostních poměrů v ČSR.

(Dokončení ze str. 2.)

stanou na územích, kde jsou ve většině, samosprávu.

Otázky, které se nedotýkají národní jednoty, budou řešeny místními představiteli samosprávných svazků. Nedotknutelnost hranic a jednotu státu bude však kromě toho bezpečně zaručena.

7. Vytvoření zvláštních „odělení pro záležitost menšin“ u ústřední vlády.

8. Ochrana proti odnárodňování.

9. Podrobnosti plánu budou dohodnuty co nejdříve se sudetoněmeckou stranou.

Nové volby do sejmů se konají 6. listopadu.

Dne 13. t. m. byla úředně ohlášena zařízení p. prezidenta I. Moścického o volbách do sejmů a senátu. Tato zařízení zní:

— Zařízení Prezidenta Republiky ze dne 13 září 1938 r. o volbách do sejmů.

— Na základě čl. 9. odstavec (1.) volebního řádu do sejmů (Dz. U. P. z 1935 r. Nr. 47.319) zařizují volby do sejmů a vyznačují den hlasování na 6. listopad 1938 r.

Podobného znění je i zařízení, jímž se oznamují volby do senátu.

Upozornění.

Nacházíme se v nejnepříznivější době: každý nový den nám přináší nová překvapení, každou chvíli se mění politická situace. V souvislosti s tím považujeme za naši povinnost, a bychom o všech těchto alespoň důležitějších zprávách informovali naši čtenářskou obec. Ježto však máme v našem časopise pro všechny tyto politické otázky málo místa, nemůžeme v tomto čísle umístiti některé hlídky, jež až dosud pravidelně vycházely.

Redakce.

Zátecká chmelná zpráva.

Živější výkup záteckého chmele, který započal v předminulém týdnu, uchovával si svůj ráz i v týdnu právě prošlém. Denně kupovalo se se střídavým důrazem nopetržitě po celé oblasti. Také na trhu v Žatci docházelo denně

k značným obrátům. Přesto však jest, vzhledem k hynější politické situaci, v letošním nákupu, a to zvláště v posledních dvou dnech tohoto týdne patrna umírněnost. V popředí zájmu stojí stále hladce zelené chmele, které i v tomto týdnu ceny uhájily a za jednu partii chmele výběrové jakosti bylo zapláceno vyjíměčně i 1.100.— Kč. Poněvadž zásoby tohoto zboží jsou z prvé ruky již skoro vykoupeny, postoupily jakosti a zájem obrací se nyní i k nižším kvalitám. Odhaduje se, že dosud je 40.000 až 50.000 cel. centů sklizně chmele na Zatecku vykoupeno z venkova a odvezeno do Žatce. Nákupu se zúčastňují všechny složky obchodu. Při pevné tendenci jsou ceny nezměně a pohybují se v rámci

Kč 800.— až 1.075.— za 50 kg.

Někteří obchodníci snažili se kupovati na venkově i pod anejnižší cenový záznam na krytí uzavřek do domácích pivovarů, jež byly provedeny za ceny nižší cenového rámce. Ke škodě produkce se obchodu někde i tato snaha daří.

Veřejná známková chmele v Žatci vykazuje v uplynulém týdnu cílý provoz. Od počátku sezóny ověřila dodnes 3.552 žuků v čistě váze 8.983 cel. centů záteckého chmele nové sklizně.

Český odbor Jednoty chmelářské v Žatci.

Chamberlein u Hitlera.

V nejujšve napjaté chvíli odletěl Chamberlein k Hitlerovi do Berchtesgadenu na poradu. Dosud však není znám obsah jejich rozhovoru. Za to se má prý uskutečnit schůzka čtyř: Hitler, Mussolini, Chamberlein a Daladier.

Italští židé mohou se stěhovat do Habeše.

Italská vláda prý zamýšlí dáti cizím židům, kteří byli postřiženi nedávným fašistickým opatřením na ochranu rasy, možnost usaditi se v Habeši. Usuzuje se tak z toho, že dekret, který cizím židům, uselým v Itálii, nazýval opustiti do 6 měsíců království Libyjské a italské državy u Egejského moře, nezmínil se o územích ve východní Africe. Dobře informované kruhy prohlašují, že toto opomenutí vládního dekretu nebylo náhodné.

Oznámení.

Odbor České matice školské v Lucku, pořádá dne 2. října ve 2 hodiny odpoledne s bohatým programem akademii k svému 10-letému založení. Večer volná zábava.

Odbor ČMS. v Lucku tímto dovoluje si laskavě pozvati všechny své příznivce k této oslavě, mající význam všeměnštinový.

Pořadatelé.

PROČ JI MUŽI OBDIVUJÍ?

Protože si nechala udělati trvalou ondulaci u českého kaderníka

Miroslava MAZÁNKA

V ZDOLBUNOVĚ,

kteří ma dva aparáty na velké i drobné loky.

Ceny od 4.— do 7.— z l.

Přijďte ještě dnes!

Projev presidenta dr. E. Beneše.

Na začátku dnešní pohnuté doby, dne 10. září učinil pres. dr. Beneš projev, který se vztahoval na všechny občany československého státu. Mimo jiné p. prezident pravil:

Mluvím k Vám ve chvíli mezinárodních těžkostí, největších od světové války, které zachvátily nejen státy evropské, ale i významné části jiných světadílů. Mluvím k Vám v této kritické chvíli o nás, o našem postavení uprostřed tohoto rozrušeného světa, a mluvím k Vám všem, k Čechům a Slovákům, k Němcům i k národnostem ostatním, a mezi nimi zase ke všem stranám, ke všem skupinám a ke všem táborem. Mluvím k Vám především jako k lidem, kteří chtějí klid a mír a mají v sobě navzájem ctití lidskou důstojnost a dobrou vůli. Nechci při tom dnes úmyslně hovořit podrobně o situaci a otázkách mezinárodních.

Naše republika se po celých dvaceti letech vyvíjela v klidu a pokroku; politické demokracie a svobody, hospodářského a kulturního obohacení, vzestupu kulturního, náboženské tolerance, sociální spravedlnosti dosahovala krok za krokem bez krizí, bez pučů a revolucí, pokojně a vývojově. Co jinde působilo nebezpečné přesuny, ba převraty, u nás se řešilo rozumně, bez slepé vášně, prakticky. Měli jsme a máme jediný problém, který jest a byl na našem území po celá staletí problémem obtížným, stále nové formy řešení vyžadujícím

OTÁZKU NÁRODNOSTNÍ.

Ale i ten jsme se snažili vyřizovati svým vývojovým způsobem, jako otázku jiné...

...K dnešním návrhům docházíme logicky vývojem národnostních otázek v celé Evropě. Jsou to naše zvláštní poměry, které nás nutí, že své národnostní věci řešíme tak spravedlivě první. Náš stát má všechny národnosti kulturně velmi vyspělé, zejména obě počtem největší národnosti mají vysoké vědomí národní a přispěly průběhem svým dějin v mnohém ke všelidské kultuře. Je tudíž samozřejmé, že pro ně i pro národnosti ostatní ve srovnání s jinými středoevropskými národy musíme jít ve věcech národnostních dosti rychle vpřed. **Ale nebudeme v tom poslední, i ostatní státy budou mít tytéž starosti.**

Odhodláváme se k tomu řešení i ve chvíli vzrušené, ve chvíli otkesené důvěry, je jisto, že tím přinášíme **NEMALOU OBĚT K ZACHRANĚ OBECNÉHO MÍRU.**

Přinášíme však tento příspěvek vědomě. Chceme přispět k vyrovnání rozporů evropských vůbec, chceme přispět k vytvoření dobré spolupráce se všemi svými sousedy, zejména se svým sousedem největším, Německem, chceme dáti doklad Evropě i Americe a zejména Anglii a Francii, že svým povinnostem k všeobecné spolupráci rozumíme a že je splníme v míře, v jaké nám to nezbytnosti státní dovolují...

...Obracím se tudíž se svou výzvou na všechny Čechoslováky, všechny Němce u nás a všechny ostatní obyvatele této republiky, bez rozdílu národnosti. Nevolám politiky a politické strany: u těch je mně to samozřejmé. Volám však jednotlivé občany, volám všechny lidi: Nikdy dosud nebyla odpovědnost

že nás šťastně vyvede i z dnešních lidového každého z Vás větší, nežli je všech zmatků evropských.

teď. Buďte klidní, buďte rozvázní, uchovejte si pevné nervy! Jděte klidně za prací svého denního povolání, to především potřebuje od Vás Vaše vlast. Čím méně se uchýlíte od svého denního života, tím větší příspěvek přinesete pro zachování míru. Ukažte světu, že ani ten, ani onen z nás nechce vzít na sebe odpovědnost za to, že pomohl dnešní evropské napětí stupňovat. V tom duchu obracím se také k tisku všech stran, směřá a národnosti: i jeho zásluha nebo vina může být dnes větší, nežli se snad sám dohaduje.

Vždyť prožíváme chvíle, kdy všichni bez rozdílu stran a národnosti

MUSÍME SE SRAZIT DOHROMADY, abychom na tomto kusu půdy, kde naši otcové a dědové žili po mnoha staletí v klidné budovalské práci, také my zachovali pokoj.

Mají dnešní Čechoslovenští a sudetoněmečtí potomci československých a německých předků nicít tam, kde oni budovali?...

...Já tudíž stále věřím, že nebude třeba jiné nežli morální síly, dobrá vůle a vzájemná důvěra, abychom všichni našli sebe sama. Já věřím v opravdovou touhu německého lidu, právě tak jako znám touhu Čechů a Slováků a všech ostatních po spolupráci a klidu...

...Mluvím-li tak dnes k lidu tohoto státu, není to obava o budoucnost.

Neměl jsem v životě nikdy strachu. Byl jsem vždy optimistou a můj optimismus je dnes silnější, nežli kdy jindy. Mám nezlomnou víru v náš stát, v jeho zdravot, v jeho sílu, v jeho odolnost, v jeho skvělou armádu a v nezdoledného ducha a oddanost všeho jeho lidu. A vím, že náš stát z dnešních obtíží vyjde vítězně.

Mějme tudíž všichni pevnost a víru, že dnešní doby překonáme, zachovejme klid a mějme víru v sebe, ve svůj stát a ve zdárný jeho vývoj. Budme připraveni na oběti, ale budme optimisty i v době nejtěžší a hlavně: nezapomínejme, že víra a dobrá vůle hory přenáší

že nás šťastně vyvede i z dnešních lidového každého z Vás větší, nežli je všech zmatků evropských.

KALENDÁŘ PRO VOLBY DO SEJMU.

14. září

Pan prezident povolává generálního volebního komisaře a jeho zástupce;

do 23. září

svolání okružních volebních komisí;

do 30. září

svolání předsednictva volebních komisí a

do 3. října

svolání členů těchto komisí;

Vykončení soupisů voličů do sejmů. Zakončení voleb do okružních shromáždění a přihlašování se delegátů těchto shromáždění;

do 4. října

předložení soupisů voličů předsednictvu volebních komisí. Rozdělení okresů na hlasovací obvody. Ohlášení lhůty a míst vyložení soupisu voličů;

6. října

vyložení soupisu voličů k veřejné přehlídce;

do 8. října

předsednictvo okružních volebních komisí zrušuje volení delegáta do okružního shromáždění, jestli totiž tato volba neodpovídala právu a zařizuje volby doplňovací.

13. října

Poslední den přehlídky sou-

KALENDÁŘ PRO VOLBY DO SENÁTU.

do 28. září

svolání předsedajících volejvodským volebním kolegii a jejich zástupců;

do 1. října

svolání předsedajících volejvodním shromážděním;

do 4. října

doručení prostřednictvím vlády soupisů voličů do senátu. Rozdělení okresů na volební obvody; ohlášení lhůty a místa vyložení soupisu voličů a vnášení reklamací;

6. října

vystavení k veřejnému nahlédnutí soupisu voličů do senátu;

13. října

poslední den přehlídky soupisu voličů;

do 23. října

opravování a úplné vyhotovení soupisu voličů;

23. října

obvodní schůze volí delegáta do volejvodských volebních okruhů;

13. listopadu

VOJEVODSKÁ VOLEBNÍ KOLEGIA SVOLÁVAJÍ SENÁTORY A JEJICH ZÁSTUPCE;

18. listopadu

ohlášení výsledku voleb do senátu;

pisů voličů. Okružní shromáždění ustálují listiny kandidátů na poslance;

do 18. října

kandidáti na poslance dávají souhlas na kandidaturu;

19. října.

potvrzení listin kandidátů na poslance;

do 22. října

zástupcové kandidátů na poslance dávají souhlas ke kandidatuře;

do 25. října

vykončení a opravení volebních listin;

do 28. října

ohlášení kandidátek a určení dne a hodiny hlasování;

5. listopadu

vystavení k nahlédnutí posledně ustáleného soupisu voličů;

6. listopadu

HLASOVÁNÍ DO SEJMU.

9. listopadu

ustálení výsledků hlasování a přiznání mandátů;

18. listopadu

ohlášení výsledků voleb do sejmů;

do 25. listopadu

skládání protestu do Nejvyššího soudu proti volbám.

do 25. listopadu

skládání protestu do Nejvyššího soudu proti volbám.

do 25. listopadu

Pan prezident svolává senátory; skládání protestu do Nejvyššího soudu proti volbám ve volejvodských volebních kolegii.

„Nevinné“ požadavky „utiskované“ Henleinovy strany, obsažené v pověstných 8 karlovarských bodech.

Máme za zbytečné, abychom k těmto 8 t. zv. karlovarským bodům dodávali pro naše čtenářstvo nějaké úvahy, proto je uvádíme bez jakéhokoliv komentáře:

1. Zřízení úplné rovnoprávnosti a rovnoměrnosti sudetoněmecké národ. skupiny s národem českým.

2. Uznání sudetoněmecké národní skupiny jako právní osoby, povolání k hájení tohoto rovnoprávního postavení ve státě.

3. Zjištění a uznání Němci osídlené oblasti.

4. Vybudování německé samosprávy všech oblastech veřejného života, pokud jde o zájmy a věci německé národní skupiny.

5. Pořízení zákonných ochranných opatření pro ony státní příslušníky, kteří žijí mimo uzavřené území své národnosti.

6. Odstranění křivd, spáchaných na sudetských Němcích od r. 1918 a napravení škod, které jim těmito křivdami vznikly.

7. Uznání a provedení zásady: V německém území němečtí veřejní zaměstnanci.

8. Plnou svobodu přiznání se k německému národu a k německému světovému názoru.

Vyrovnali jste již předplatné za „Krajanské Listy“?

Láska a lež.

Román z doby války v šestašedesátém.

D. Gerard.

(Pokračování 7.)

Zi tohoto ve elého zápa u udeřila na věži čtvrtá hodina — znamená to, že čas ke svačině.

Uchopiv svou hůl — poprvé nepoužil berle — Lepinski vstal, aby sešel se schořlů zahradního domku.

„Podepřete se o mé rámě,“ nutila jej, „vždyť víte, že jsem dost silná.“

S výmluvným úsměvem Lepinski se uklonil a pomalu vsunul svoji ruku pod její paži.

Agatin kulačoučký obličej zazářil dětinskou pýchou.

Ši zvolna...

Přímou před zámek byl rybník, čtyřrohý, jako vše v této pravouhlé zemi; proháněli se v něm tuční kapři a na hladině nebylo ani vodních lilí, ani žádných jiných bezúčelných rostlin vodních.

Na břehu pěkně upraveném potkali hraběte Kannburge; byl radostí všecek rudý a vztahoval k nim ruce.

„Blahopřeji, pane z Lepinských — zároveň můžete vy blahopřít i mně.“

Lepinski tázvavě naň pohledl.

„Nerozumíte mi.? Od věřejška přesně od druhé hodiny, nejsme již nepřáteli.“

„Což jsme jimi někdy byli?“, odvětil Lepinski, pozvedna obočí.

„My ovšem ne, ale naši národové. Včera podepsán byl v Praze mír.“

Lice Agatiny pobledly.

„Má tím být řečeno, že hned odjede?“ ptala se kvapně.

Její výraz znepokojil hraběte.

„Hned? Rozumí se samo sebou, že hned ne. O válečných zajatcích bude ještě jednáno a to potrvá asi nějaký čas. Doufám, že se zde nebudete po ten čas nuditi?“

Tázavě se podíval na Lepinského a v nejbližším okamžiku poklepal mu přátelsky na rameno

„Jest to smutné, mladý příteli — ale není pomoci. Těch několik neděl ještě musíte zůstat našim zajatým. Doufám však, že okovy ty nejsou vám příliš těžké — což?“

V.

„Jest v radě boží souzeno...“

„Toť zlá věc pro Agatu!“ pomyslíl si Lepinski, stoje před zrcadlem a upravuje si knír.

Náhlé zblednutí Agatino bylo příčinou, že ozvalo se v něm zase svědomí...

„K čertu s takovými tajnými řiřatky!“, oddychl si a zlostně trhl kravatou. „Dříve či později uvedou člověka do nesnázi. Ubohá Agata! Bude se zajisté trápit! Ale nemusila by to dávat na jevo již nyní — mohla by počkat, až zde nebudu.“

Zálo se mu, že vůbec není toho třeba, aby se tránila.

Proč nyní, když konec všemu již tak blízky, trápit se pro věc, a zhrknouti mu poslední dcušek z poháru přátelství?

Zlo nebylo již možno zažehnati.

Vzhledem k zřejmým nadějím rodičů mladé dívky bude loučení asi velmi trapné.

Ale Lepinski důvěřoval neomezeně

své dovednosti a svému štěstí.

Nedovedl si představit, že by se mohl ocitnouti v postavení, kdy opustila by jej duchapřítomnost.

Svačiny byly vždy veselé, ale dnes zavládla u stolu jakási tíseň.

Hrabě vyprávěl obyčejně nějaké veselé vzpomínky z dob, kdy konal u armády službu, ale dnes byl jaksi zamýšlen — a stará hraběnka, jež připadala Lepinskému ještě kostnatější a statnější nežli dříve, upírala přesné a tázvavé pohledy na svého hostě.

Pohostinství hraběčino bylo vzorné, ba obdivuhodné; avšak Lepinski nemohl se nikdy podívat do jejich světlemodrých očí, aby nepocítil jakýsi strach. Pocit tento poznal poprvé v den bitvy u Hradce Králové, když seznámil se s Hugonem — a hraběnka byla z tébož masa...

„Co iste udělal mému dítěti?“, vyčetl otázku v jejich očích. „A jaké jsou vaše úmysly? Bez vyjádření nemůžete přece odjet!“

Uslyší však ta slova...?

„Chraň Bůh!“, pomyslíl si — a vzav útočiště k svému talentu společenskému, vynasazil se, aby svačina měla průběh veselí, zvláště aby Agata se rozveselila; odpovídat jen jednoslabičnými slovy a všecka zaražena téměř se ani netkla jídel, což nebylo jejím zvykem.

Nechť bylo dobrádiní, jež uzavření míru přineslo oběma válčím mříším, pod střechu hraběčino rodu Kannburge neuhostil se ani mír ani radost.

Večer měl tak tísňivý průběh, že Lepinski při odchodu z jídelny měl v úmyslu uchýliti se stranou, a za tím účelem chtěl již předstíratí zřehvat migrénu, když v tom spatřil Agatu kréčetí ke klavíru.

Okolnost tato souhlasila s jejími zvyky, zvláště ve chvílích duševně pohnutých.

„Nyní zmizeti nemohu — byl by to nezpůsob,“ pravil schv v duchu, ač naslouchati silnému a necvičenému hlasu Agatiny příliš jej nelákalo, a to tím spíše, poněvadž nebylo naprosto ani možno srovnávati jej s hlasem nekonale vábnějším a jemu tolik milým.

Dnes zazpívala však Agata jen jednu píseň — souhlasnou s její náladou i s časovou událostí.

Lepinski usmál se útrpně. Píseň ta byla v úplném souhlase s jejím naivním chováním:

Jest v radě boží souzeno,
že všemu, co je zrozeno,
co nejdražším lze zváti,
musíme „s Bohem“ dáti.

Nuž dobře mi teď rozuměj:
když dva se loučí — pozor dej —
i bez tajného přání
si řeknou: „Na shledání!“

Když její prsty svezly se s kláves, byl by mohl Lepinski přísahati, že zahlédl na zlatých řasách cosi se zabýštit.

Lesk těchto krůpějí sice jej znepokojoval, ale zároveň mu také lichořil.

Býti tak modrým očima oplakán, značilo již mnoho...

Avšak nebyl ukrutným nechati ji

plakati?

Sotva že píseň dozněla, vzhopila se a mlčky zaměřila k otevřeným dveřím, vedoucím na terasu — mlčky, ale ne bez významného pohledu.

Pozvání, jež v jejich očích tkvělo, bylo příliš zřejmé, aby mohlo býti přehlédnuto.

Lepinski s vrozenou mu lehkomyšlností šel zvolna za ní...

Hrabě, čtoucí zdánlivě s napjatostí večerní noviny, sledoval je po očku a zakýval vítězně na svoji choť, jež bedlivě vyšívala.

„Teď to praskne! Pozor!“, znamenal jeho posun — a hraběnka jako pečlivá matka, spokojeně si povzdychla, jakby jí kámen spadl s prsou.

Pomyslíla si, že teď skutečně to musí „prasknout“.

Měsíc rozléval svoji zář po bílé terase.

Jako vyleštěná plotna stříbrná leskl se rybník — na požatém trávníku rozkládaly se souměrné stíny stromů, jakby vystříženy z černého papíru.

Bohužel, v této roční době nebylo zde slávků, avšak kobylky a cvrčkové v blízkých lukách vynasazili se všemožně, aby zacvrkali v hrudný průvod k náladovému obrazu večernímu.

Mlčky opřela se Agata o kamenné zábradlí a oddávala se téměř nápadně svým citům.

Lepinski postavil se vedle ní a pohrával si nezapařenou cigaretou.

Nebyl v rozpacích, ale přece tázal se v duchu sama sebou poněkud rozloben, jak nejlíp učiniti tomuto výmluvnému mlčení přítrž.

Konečně zrnchl se na obyčejnou poznámku o kráse večer.

Ale Agatě nebyla poznámka ta obyčejnou.

„Ach ano — dnešní večer jest skoro příliš krásný, aby byl člověku nesitelným!“, z hluboka si vzdychla.

„Což může býti krásnější nežli v nesitelnou? Přiznávám se, že já v příčině té jsem nenasitelným.“

„Myslím, že záleží při tom na náladě. Cítí-li se však člověk nešťastným... je-li zarmoucen.“

„Ale vy, doufám, neiste přece zarmoucena, tím méně nešťastná, hraběnko Agato?“

Při nejlepší vůli nemohl jemný tón svého hlasu přiosťřiti. Byčť to vědcmí jeho viny, jež dodávalo jeho slovům něhy a měkkosti.

Zlobil se na sebe, poněvadž způsobem tím nepřipravoval ji na zklamání, jež ji očekávalo.

Ostatně — pomyslíl si — oslazuje ji tím aspoň poslední okamžiky — a jemu byl okamžik všecko.

Agata místo odpovědi hodně z hluboka a hlasitě si vzdychla — a snivě zadívala se do hloubky parku.

Nastalo opět mlčení, při němž „hubba“ z luk opět silněji se ozvala.

Lepinski tentokrát učinil poznámku o oslňující běli Agatiny šije v měsíčním svitu, a dodal, jak barva jejích vlasů mění se bíledými paprsky luny v ryzí zlato.

Po chvíli se tázal: „Neočekáváte brzkou návštěvu svého bratra? Nyní, když uzavřen mír, bude moci přijeti.“

(Pokračování přístě.)

Vladimír SVÁROVSKÝ a Spol.

Továrna hospodářských strojů a slevárna v Kvasilově, pošt. KWASILÓW-CZESKI, tel. Zdobunów 6. založená 1884.

VÝROBA: Broušící stroje na píly, cirkulární píly, chladiče pro pivovary, kotlářské práce, lisy cihlářské, chmelové lehké a balothové syst. Svárovský a lisy pro olejářny. Mlátičky trýbové, pasové a s výtřasadly. Mlýny kolové, na sucháry, na mletí krve, napáječky kotlové syst. Svárovský-Smolík, operační stoly pro veterináře syst. Svárovský, ozubená kola frézovaná, pastorky otáčecí. Pumpy artozské syst. Svárovský, kulísové a rotační. Rezačky bubnové, rýhovací stroje na válce mlýnské. Složení mlýnských kamenů, soustruhu na dřevo a na kovy do 4 m délky, sušárny chmelové, na ovoce a zeleninu. Transmise. Turbiny vodní. Válce pro olejářny.

Elektrické a benzo kyslíkové sváření kovů. Opravy motorů, hospodářských a průmyslových strojů. Odborné rýhování válců mlýnských.

Kvalitní výkon, zaručující trvalost výrobků.

Ceny mírné.

ČESKÝ OBCHOD

se střížním a galanterním zbožím

Kanafasy, pupury, zástěry, prádlo, šatové látky a jiné. Barvy trvalé. Ceny stálé!

Vše v nejlepší jakosti u firmy

V. VOLANSKÝ

Zdobunov, ul. Narutowicza 6.

Henlein zradil své stoupence.

Sudetští Němci byli největším vředem ČSR.

Ještě téže noci po Hitlerově výbojně řeči, která u měl v Norimberku, došlo v sudetském území, a zvláště v Chebu, k velikým výtržnostem, organizovaným henleinovskými stoupenci. Při zásahu místní policie došlo ke střelbě a na obou stranách byli zabiti a raněni. Vzbouřenci byli potlačeni až na druhý den, když přišli na pomoc vojenské oddíly a policie. Na různých místech byly nalezeny zbraně, které byly většinou německého původu. V důsledku celé řady incidentů bylo zprvu vyhlášeno v 16 okresech stanné právo. V poslední chvíli bylo však stanné právo rozšířeno na celé území Československé republiky a potrvá tři měsíce. Současně byla rozpuštěna sudetoněmecká henleinovská strana a na vůdce jejího, Henleina, byl vydán za tykač. Tento však uprchl do Německa. Taktéž celá řada sudetoněmeckých delikventů uprchla před zaslouženým trestem do Německa; jejich počet se odhaduje na 27 000, z čehož velkou část tvoří dezertéři — mladí henleinovci, kteří se vzeprli obývaní vo-

jenské služby. Někteří uprchlici se však již vracejí a prosí, aby směli býti opět v ČSR. Tito navrátilci vyprávějí, že prý byli všichni hned po příchodu do Německa přinucováni k těžkým opevnovacím pracím a že tam shledali velmi cite ný nedostatek chleba. Kdo se pak tomuto nařízení vzpouzel, byl ihned poslán do koncentračního tábora.

Mnozí vyznavači hákového kříže v ČSR, již nyní velice vystřízlivěli, zvláště kryž z části prohlédli rub hitlerovské propagandy o „ráji své vyt u ženě otčiny“ a když jim bylo konstatováno fakt, že zůstali na otevřeném bojišti samotní, bez svého vůdce, který je svým útekem zradil jen proto, aby se vyhnul spravedlnosti. Svým jednáním sudetští Němci dokázali před celým světem, kam až jejich „nevinné“ snahy sahají. Celý svět nyní ví, že sudetští Němci jsou nebezpečným vředem na těle Československé republiky, které jestli se má v něčem radit, pak jedině v tom, aby se tohoto vředu co nejdříve zbavila.

Surové zatýkáni Čechoslováků v Německu.

Vyslanectví Československé republiky v Berlíně zakročilo u říšského ministerstva zahraničí, aby příslušníci čs. stráže obrany státu, kteří byli ze Schwaderbachu zavlčeni na německé území, byli německými úřady i s výzbrojí urychleně vráceni do Československa. Vyslanectví rovněž protestovalo proti poslednímu zatýkáni čsl. příslušníků na různých místech v Německu.

Jak se proslýchá v čsl. kolonii berlínské, zatýkáni čsl. státních příslušníků usazených v Německu pokračuje na celém území říše. V Berlíně bylo dosud zatčeno 16 osob. Jsou mezi nimi tři čelní funkcionáři berlínského Sokola. Bylo též zadrženo několik předsedů čsl. dobročinných organizací nepolitického rázu, jakož i prostých dělníků a femesníků, usazených v Německu již dlouhou dobu. V Saské Kamenici bylo zatčeno 6 osob. Zatýkáni bylo též v Hamburku a v Kolině n. R. Řada čsl. státních příslušníků, zejména učitelů soukromých českých škol, byla předvolána na policii Čechoslováci, kteří byli zatčeni Gestapem, nemohli podle Havasovy zprávy, dosud vejíti ve styk s čsl. vyslanectvím. Není známo, kde byli uvězněni.

Hlas z Francie.

Ve francouzském listě „Epoque“ píše Kerilis: Hledme chladně na bezprostřední skutečnost, jak se nyní jeví: 1. Hitler chce mocí sudetskou oblast. 2. Čechoslováci ji chtějí bránit. 3. My jsme spojenci Československa. 4. Angličané prohlašují, že se nechtějí od nás odtrhnouti. 5. Italové zůstávají v rezervě. Jestliže tedy ještě více, aby Francouzi konečně pochopili, že přišel okamžik, aby se spojili a byli stateční a pevní.

Připravovali nájezd na Varšavu.

Před okružním soudem v Řešově se rozpočal velký politický proces. Na lavici obžalovaných zasedají osoby, které před časem připravovali nájezd na Varšavu, čili násilný státní převrat. Hlavními vůdci tohoto revolučního hnutí jsou Krajevski a Delbas, kteří se taktéž nyní zodpovídají před okružním soudem v Řešově.

Zatýkáni Čechů ve Vídni.

Ke zprávám o zatýkáni vídeňských Čechoslováků se sdělují tyto další podrobnosti: Bylo zatčeno asi 15 osob, z nichž několik bylo propuštěno zase na svobodu. Ve vazbě zůstali: tajemník Československé menšinové rady a předseda České-

ho srdce František Strnad, šéfredaktor „Videňského deníku“ František Just, šéfredaktor „Videňských novin“, Bedřich Čepelka, dále předák českých živnostníků Čížek, úředník Českého srdce Godtmann, profesor Komenského školy Vrbský, konečně ještě funkcionáři českých spolků a organizací Drábek, Raus, Vykulil, Smolík a Minaříková.

Obžinky v Ulbarově.

Dne 4. září t. r. pořádal Kolo rolníků v Ulbarově obžinkovou slavnost. SČM. navštívilo několik písní a Českou Besedu a společně s hasiči zpestřovalo program.

Na ozdobeném voze seděl sedlák a selka, obklopen krojovanými zpěváky SČM., kteří cestou po vesnici zpívali písně. V rukou srpy, hrabice, hrábě, vidle a jiné hospodářské nářadí. V církvi pán farář posvětil snop obilí a poněvadž začínalo přšet, jelo se do Národného domu. Zpěváci SČM. odzpívali v sále vhodnou obžinkovou píseň a pak tančili Českou Besedu; bohužel jen při zpěvu, poněvadž česká kapela v Ulbarově, daleko široko známá, českou Besedu zahrát neumí. O povinnosti hospodáře snad není třeba psáti.

Nutno vzpomenouti jaké překážky musela přejíti mládež, když cvičila Českou Besedu. Na předposlední nasevičování se někomu rozbolela hlava, tak nešel, jinému se zase něco nezlibilo a také nepřišel, jeden mládenec se rozlabil, že ho neměli zvat, když nebude tancovat a podobně. Nládeži, více ochoty a nádhšení pro něco českého! Stydět se za češství, znamená s'ydět se za předky a rodiče.

Rost. Hlaváček,
kronikář SČM. v Ulbarově.

VÝSLEDEK SOUTĚŽE

„Krajanských Listů“ na 1938. rok:

Odměny za získání nových odběratelů budou rozděleny v tomto pořadí:

I. cena (třilampový radiový přijímač): Škola v Omelánštině

II. cena (knihy v ceně 75.— zl.) Václav Vacek v Ulbarově. Věnuje cenu ve prospěch fondu hosp. školy.

III. Rozmnožovací přístroj „Cyklostyl“.

VI Hybler ve Vilhelmovce.

Kromě těchto cen budou rozděny ještě krásné knihy těmto soutěžícím: Škola v Buršovce dostane Dějiny národa českého od Jaroslava Kosiny;

Rost. Hlaváček dostane knihu „Tajemný ostrov“ Jul. Vernea.

Oznámení.

Oznamuje se všem krajanům v Dolince a okolí, že posvíceni se zde bude konati první říjnovou nedělí po starém stylu.

OBČANÉ.

Čtete, předplácejte
a rozšiřujte
„Krajanské Listy“

Žena a domov

Jaká má být žena — jaký muž?

(Pokračování.)

Žena musí být taktní. Vlastně tato vlastnost by sama o sobě plně stačila, protože taktní žena vždycky správně rozpozná co říci, co dělat a co nikoliv. Takt do praxe rozvedený, znamená spoustu maličkostí. Na př. nevyptávat se a nebýt zvědavá. Zeptat se sama na mnohé pouze z upřímného zájmu, ne však vyšetřovat. Ale tuší-li žena, že to či ono

by bylo raději zamlčeno, nic jí do toho nemá být. Podrobné výslechy — kde, s kým, proč, jak — není-li to sděleno dobrovolně, nemá smyslu a stejně k pravdě nevedou. Otevírat dopisy, číst otevřeně zapomenuté dopisy? Máte velké štěstí, madame, že se s vámi vůbec někdo oženil a doposud vás nepustil. Protože tohle mluví o vaší povaze lépe než pozudek nejznamenitějšího psychologa.

Žena nemá z muže „tahat“ jeho minulost. Minulost není pouze jeho věcí, a na kus života těch, které jí někdy křivily, si taktní žena nikdy právo neosobuje. Totéž platí pro muže vůči ženě. Zde však žena sama se velmi často zpovídá ze všeho, co jí kdy potkalo. Někdy v oddané kajfenosti, aby ten jemuž patří, ji znal takovou jaká skutečně je — bez iluzí a příkras nevinnosti. Někdy však z pouhé žvavosti — někdy i trošinku pro reklamu. A někdy se taková detailní kafeička zpovědi moc nevyplácí. Muž tak přibližně tušívá, miluje-li svatou Cecilii, nebo Máří Magdalenu a nenahrává-li žena nějakou opravdu ošklivou komedii, nelze-li příliš bohapustě, pak

nelze mluvit o nějakém klamu a předstírání nepravdivých skutečností.

Odhalovat svědomí, doplňovat vlastní minulostí zajímavý program přítomnosti, není vkusné. Lézt do svědomí partnerova, je ještě horší. Milující a milovaná žena může být klidná. Dovede-li vzbudit důvěru, dozví se časem skoro vše — (až snad na jména, a na těch přece nezáleží), neboť i muž se rád trochu chlubit minulostí, rád trochu obnovuje milé vzpomínky, rád se trochu breptá a kaje, rád hlasně vzpomíná, porovnává, a rád trochu budí žárlihost.

Vždy s úsměvem — bože, kolik papíru už touto osvědčenou radou bylo popsáno! A s podrobným návodem k použití. Ovšem, nelze to vždy v praxi provádět. I dítě dnes už ví, že úsměvem docílí víc než brekem. Tím spíš ví každá žena, že muži si na dolorosu nepotrpí. A přece, i kdyby pro všecky ostatní jako sluníčko zářily, častu je tolik žen právě toho, koho mají rády jen vlastní nepřijemnosti. Poručá nálada, podrážděnost, zlobava jen o starostech. Vedle věcí, které, ač nepřijemné, prodebatovány být musí, je vždycky dobře tři čtvrtiny záležitosti, jejichž protřepání je naprosto zbytečné.

Utrpení tělesné se rovněž často nedopouští. Působí a poplašá muže jednou, dvakrát — načež se po zásluze zprotiví. Žena, kterou jednou bolí hlavička po druhé nožičky, po třetí srdíčko, po čtvrté má chudinka kašel nebo zas ta šunka, co snídla, nebyla dobrá a působí jí nesnáze, není interestní křehká trpělivka, ale kuňka. — Bohužel slabá, křehká žena musí dnes přemítat své neduhy i trápí-li jí skutečně. „Kuňkat“ smí dnes spíše muž (ne každý, kdežpak!), jehož chřipka je někdy neduhem tak strašným, že není na větě senatoria, které by jeho vážnosti bylo důstojné.

Žena být má něčím mezi lianou a dubem, nebo spíše to i ono, podle potřeby. Něžné, nvyé, pnuoci se stvoření — ach to se dnes už nenosí. Přímý, pevný a zdravý dub — to zas není žena, to je kamarád. Ale toho i onoho muž žádá.

Je třeba, aby byla plna ženské něhy a milosti — a tak vnímala horoucí city muže. Je třeba, aby byla věcná, nesentimentální, schopná i mírného cynismu, aby nekrovala jako hrdlička, když muž ráčí být šedě vděčný a na kilometry vzdálen citových problémů.

(Pokračování přístě.)

Všichni kupujeme u firmy

G. VUGMEJSTER,

ROVNO ul. 3-Maja 129.

Poněvadž všechny větší textilní továrny zřídily u firmy G. VUGMEJSTER své komisní sklady a jmenovitě:

- 1) Továrna soukenného zboží F. Rabinowitz & Synové — Bělsko.
- 2) Továrna soukenného zboží H. Landsberg, Akc. Sp.
- 3) Továrna výrobků hedvábných Edvard Babiacki i Ska.
- 4) Továrna vlněného a kamgarového zboží P. Grzegowski & Sp.

Na skladě stále obrovský výběr nejnovějších výrobků těchto továren a rovněž výrobků ŽIRARDOVSKÝCH závodů jako: plátna lněná a bavlněná, brezenty a j.

Ceny továrni — bez smlouvání!

Vlněné látky na paleta a mužské úbory od 5.— zl. za metr.

Mimo toho na skladě G. Vugmejstra je stálý výběr kožesin a hotových kožesinových facon, a to: pižmových, fokových, hříběcích, teletinových, krtkových, murmových a j.

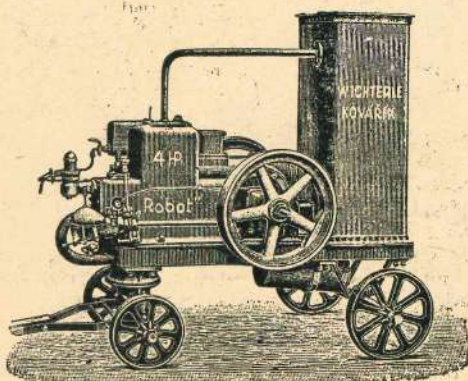
Ceny nejnižší!

TOVÁRNA A SKLAD HOSPODÁŘSKÝCH A MLÝNSKÝCH STROJŮ BRATŘI POSPÍŠILOVÉ

Telefon: č. 66.

ZDOLBUNOV.

Generální zastupitelství továren:
WICHTERLE & KOVÁŘÍK v Prostějově.

DOBŘÝ HOSPODÁŘ CHCE DOKONALÝ STROJ.

A dokonalejší stroj vyrobí továrna, která má zkušenosti. Máme zkušenosti, máme tradici. Vyrábíme hospodářské stroje již 60 let a jsme největšími továrnami na hospodářské stroje v celé ČSR. Jdeme v čele pokroku a tvoříme stále nové a vždy dokonalejší typy všech hospodářských strojů-takové, které pracují levněji, rychleji a přesněji. Využijte našich zkušeností. Hospodařte s našimi stroji. Naše dobré jméno a již 60 let naší práce v tomto oboru jsou Vám zárukou, že stroj bude dobrý, spolehlivý a že vydrží. Ne deseti, ale statisíce hospodářů skoro z celé Evropy Vám dosvědčí, že

kdo stroj WIKOV volí, sklízí zlato s polí.

Naše stroje jsou svědomitě vyrobeny — z těch nejlepších surovin. Každý stroj před odesláním z továrny jest důkladně přezkoušen a kontrolován.

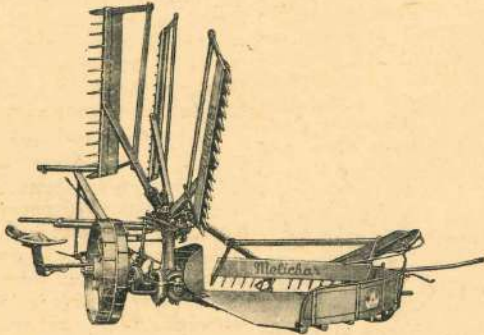
OZNAMUJEME: Nové zásilky všech typů motorů a mlátiček došly z Československa. Zajištěte si proto i Vy, náš český hospodáři — náš český výrobek, který bude Vaší chloubou.

!Nekupujte, pokud jste se neinformoval u nás a nechybíte!

ČESKÉ HOSPODÁŘSKÉ DRUŽSTVO v ROVNĚ (CZESKA SPÓLDZIELNIA ROLNICZO-HANDLOWA w RÓWNEM)

UL. 3-go MAJA 159.

TELEF. 533.

n a b í z í

MELICHAROVY z Brandýsa n./L. (Československo)

SECÍ STROJE lžíčkové, trýbkové a kombinované

ROZMETADLA na umělá hnojiva, různé šířky

SECÍ STROJE na semínko 1 konné 3-4 metrové.

OBILNÍ ŽACÍ STROJE v olejové lázni

TRAVNÍ ŽACÍ STROJE v olejové lázni

a také:

Mlátičky, žentoury, mlýnky, pluhy, kultivátory, pařáky, pastorky,

a jiné stroje a nářadí výroby místní i zahraniční.

UMĚLÁ HNOJIVA: dusíkatá, fosforová a draselnatá.

Sklady: v Rovně ul. 3 go Maja Nr 149., v Zdobunově ul. Narutowicza Nr 8. (u pp. Otmar a Kloučka),
ve Volkově (u p. VI. Mráčka), v Kvasilově (u p. VI. Náhlovského).

Celé Volyni jsou známa
nejchutnější piva
z parostrojního pivovaru
V. ZEMANA

v Lucku

Specialita pivovaru

„SAKURA“

Doporučuj všude
tohoto českého podniku
znamenitý mok.

INSERUJTE U NÁS

ČESKÝ VELKOOBCHOD

se střížním a galanterním zbožím.

Kanařasy, prádlo, zboží trikotové,
zástěry, purpury a jiné.

Barvy tvalé! Ceny stálé

Vše v nejlepší jakosti a nejlevněji dostanete u firmy

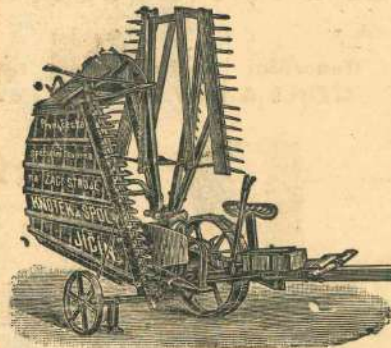
JAN ANDRŠ

LUCK, ul. Jagiellońska č. 42.

Filie Al. B. Chrobrego č. 3.

NAVŠTIVTE NÁS A JISTĚ DOBRĚ KOUPITE
neboť

Knotkovy žací a mlátičí stroje jsou a zůstanou
nejlepší!

Dodá je stará,
solidní česká
firma

RUDOLF JOZEF a spol.,
v ZDOBUNOVĚ, ul. Kościelna č. 44.

Mimo KNOTKOVÝCH strojů máme stále na skladě:
LORENZOVY motory, kopačky NOVÝ IDEAL, SECÍ stroje,
pat. VYLUŠŤOVAČE jetele a všechny jiné prvotřídní hosp.
stroje se zárukou.

Krajanské listy, týdeník československého lidu v Polsku. Vydavatel a šéfredaktor Josef Foitík, Luck. Tiskem vlastním.
Předplatné v Polsku: ročně zl. 10.—, na půl roku zl. 5.—. Do Ameriky zl. 15.—, ročně. Ceny oznámení: celá strana zl. 120.—,
půl strany zl. 60.—, čtvrt strany zl. 30.—. Drobná oznámení 10. gr. za slovo.

Odpovědný redaktor: Josef Rejzek.

Drukarnia Józefa Foitika, Luck